

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

РЕЗИМЕ

ОБЈЕДИЊЕНОГ ИЗВЕШТАЈА О РЕВИЗИЈИ ПРАВИЛНОСТИ И СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА

„Правилност и ефикасност поступака набавки у установама средњег образовања”

19. фебруар 2024. године

Јавне набавке представљају значајну компоненту у пословању јавног сектора и захтевају значајно издвајање средстава на нивоу државе, а њихово учешће у бруто домаћем производу (БДП) у 2022. години је износило 9,34%. У циљу ефикаснијег управљања јавним средствима корисници јавних средстава би требало да успоставе системе набавки који ће им омогућити адекватно задовољење стварних потреба за набавком кроз прибављање добара, услуга и радова одговарајућег обима, квалитета и цене. С тога посебну пажњу треба посветити фази планирања набавки, спровођења набавки, као и фази праћења и извршења уговора о набавкама.

Област јавних набавки је увек у фокусу ДРИ, имајући у виду ризике којима је изложена ова област (нпр. корупција, превара, нетранспарентност, неекономичност), али и утврђене неправилности које су установљене кроз ревизије правилности пословања и комбиноване ревизије у претходним годинама. У 2021. години, ДРИ је обављајући ревизије правилности пословања утврдила неправилности у јавним набавкама код 108 од 111 субјеката ревизије у износу од 53,46 милијарди динара.

У претходном периоду, од 2015. до 2020. године, ДРИ је спровела ревизију код осам средњих школа и том приликом утврдила неправилности у јавним набавкама, као што су: извршени расходи и издаци без претходно спроведеног поступка јавне набавке, необезбеђена конкуренција у поступцима, неправилности у спровођењу поступка, нетранспарентност поступка, неефикасно праћење извршења уговора о набавкама, што је за последицу имало извршавања расхода изнад уговорених вредности, неблагоприятно спровођење поступака јавних набавки, плаћања супротно уговореним условима, као и избор добављача супротно прописима о јавним набавкама. Просечан број пристиглих понуда у поступцима јавних набавки у 2021. години које су спроводиле ове установе износио је 1,60 понуде по поступку/партији, што је знатно ниже од просечног броја понуда у Републици Србији у 2021. години (2,5 понуде по закљученом уговору).

Све наведено може указивати на ризик да средње школе нису на довољно ефикасан начин спроводиле поступке набавки и да нису набављале добра/услуге/радове по најповољнијим условима, што је и определило ДРИ да ревизију правилности и сврсисходности пословања у области набавки спроведе код одређеног броја установа средњег стручног образовања.

Циљ ревизије био је испитивање правилности и ефикасности поступка набавки, односно да ли су предузете активности субјекта ревизије у фази планирања, спровођења и реализације јавне набавке обезбедиле благовремену набавку добара/услуга/радова по најповољнијим условима и у складу са стварно исказаним потребама.

Ревизијом су обухваћени следећи субјекти:

- 1) Угоститељско-туристичка школа, Чајетина,
- 2) Машинско-саобраћајна школа, Чачак,
- 3) Графичко-медијска школа, Београд,

- 4) Машинско-електротехничка школа, Бор,
- 5) Електротехничка школа „Никола Тесла“, Београд,
- 6) Техничка школа, Смедерево,
- 7) Медицинска школа „7. април“, Нови Сад,
- 8) Средња школа „Светозар Милетић“, Нови Сад и
- 9) Друга економска школа, Београд.

Након испитивања правилности и ефикасности поступка јавних набавки код одабраних субјеката ревизије утврдили смо следећу кључну поруку:

У циљу рационалнијег коришћења јавних средстава, потребно је да средње стручне школе успоставе ефикаснији систем набавки, нарочито у делу планирања набавки и праћењу извршења уговора, што би могло допринети побољшању услова образовања и васпитања у погледу простора, опреме и наставних средстава.

У наставку су дати закључци и налази до којих смо дошли у поступку ревизије:

Закључак 1: Већина средњих школа није целовито уредила и планирала набавке, нити су тимови/носиоци планирања набавки извршили контролу планирања набавки, што је за последицу имало да поједине активности код исказивања потреба, истраживања тржишта, обликовања предмета набавки и утврђивања процењене вредности нису у потпуности спроведене и документоване, што је могло имати утицај на ефикасност набавке.

Закључак 2: Већина средњих школа је спровела поступке ЈН у складу са планираном динамиком, али су, због одсуства контролних активности запослених, изостанка истраживања и испитивања тржишта, као и непотпуне уређености начина сачињавања техничких спецификација, код појединих школа утврђене неправилности код техничког описа предмета набавки и постављања критеријума за избор привредног субјекта, што је могло имати утицај на обезбеђивање конкуренције и постизање веће ефикасности у поступцима набавке.

Закључак 3: Већина средњих школа није на довољно ефикасан начин успоставила систем праћења извршења уговора о набавкама, због одсуства контролних активности и устаљене праксе рада, што је за последицу имало набавке у обиму већем од уговореног, набавке без закључених уговора и спроведених поступака ЈН, прекорачење уговорених вредности и непоштовање уговорених одредби код реализације набавки.

Државна ревизорска институција је, након спроведене ревизије правилности и сврсисходности пословања у делу јавних набавки, одговорним лицима средњих стручних школа дала укупно 74 препоруке. Препоруке су дате у делу планирања набавки, спровођења поступка јавних набавки и праћења извршења уговора о набавкама.

Табела: Приказ налаза и закључака за средње стручне школе

Налази	Питања	УТШ Чајетина	МСШ Чачак	ГМШ Београд	МЕШ Бор	ЕШ Београд	ТШ Смедерево	МШ "7. Април", Нови Сад	СШ "С. Милетић", Нови Сад	ДЕШ Београд
Планирање набавки	Да ли су школе интерним актом уредиле начин планирања набавки?	✓	✓	✓	×	✓	×	•	•	•
	Да ли је именован тим за планирање/носилац планирања и да ли су донете инструкције за планирање?	×	×	×	×	✓	×	×	×	✓
	Да ли су потребе за набавкама исказане квантитативно и квалитативно?	•	•	×	×	✓	×	×	×	×
	Да ли су исказане потребе за набавкама у складу са стварним потребама?	•	•	•	×	✓	×	×	×	✓
	Да ли су школе имале развијену методологију утврђивања процењене вредности?	×	×	×	×	×	×	×	×	×
	Да ли се процењена вредност утврђује на основу резултата истраживања тржишта?	•	•	•	✓	•	×	•	×	•
	Да ли су спроведене радње и активности у фази планирања набавки документоване?	•	•	×	×	×	×	×	×	•
	Да ли су школе проверавале валидност процењене вредности у време покретања поступка?	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Спровођење набавки	Да ли је тим за планирање извршио проверу исказаних потреба са критеријумима за планирање?	×	×	×	×	✓	×	×	×	×
	Да ли су поступци ЈН спроведени у време када су били и планирани?	✓	•	•	•	✓	✓	✓	✓	✓
	Да ли су техничке спецификације сачињене на објективан начин, сходно исказаним потребама?	•	•	✓	✓	✓	✓	•	×	•
	Да ли именовани чланови комисије за ЈН поседују стручна знања у вези са предметом набавке?	✓	•	•	✓	✓	•	✓	✓	✓
	Да ли су захтевани додатни услови у логичкој вези за предметом набавке?	✓	✓	✓	✓	/	•	•	•	✓
Праћење извршења уговора о набавкама	Да ли су захтевани додатни услови могли да ограниче конкуренцију?	×	✓	✓	×	/	×	✓	✓	✓
	Да ли су школе интерним актом уредиле начин праћења извршења уговора о ЈН?	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	•	×
	Да ли школе прате извршење уговора о ЈН количински и вредносно?	×	×	×	×	×	×	×	×	•
	Да ли је систем праћења уговора о ЈН успостављен на ефикасан начин?	×	•	•	×	×	×	×	×	•
	Да ли су одређена лица која проверавају квантитативни и квалитативни пријем предмета набавке?	×	✓	•	×	×	×	•	✓	•
	Да ли су набавке предмета извршене у складу са уговореним условима?	•	•	•	✓	✓	•	•	•	✓
	Да ли су измене уговора о ЈН извршене у складу са условима наведеним у конкурсnoj документацији и ЗЈН?	/	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓
Набавке које су изузете од примене ЗЈН	Да ли спроведени поступци ЈН за све набавке чија је процењена вредност једнака или већа од прагова прописаних законом?	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓
	Да ли је школа интерним актом уредила начин спровођења набавки на које се не примењује ЗЈН?	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	×	•
	Да ли су школе донеле План набавки на које се ЗЈН не примењује за 2021/ 2022. г.?	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Да ли су Планом набавки планиране све набавке које су спроведене у 2021/2022. г.?	×	•	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Да ли је обезбеђена конкуренција у поступцима набавке?	✓	✓	✓	✓	✓	•	✓	•	✓

(✓ Да; • Делимично; × Не/Није примењиво)